

Lidové noviny, 27.6.2009, Více „přitvrdit“ nechceme
EVA HNÍKOVÁ

Do kritizované metodiky se Rada vlády pro výzkum a vývoj výrazněji zasáhnout nechystá. Nemáme nic proti rozdělování peněz podle dosažených výsledků, tvrdí oslovení akademici. Metodika zvolená Radou vlády pro výzkum a vývoj má však spoustu nedostatků.

„Měli bychom se soustředit na vykazování toho nejcennějšího a tyto excelentní výsledky výrazně zvýhodnit oproti podřadnějším, aby se nevyplácelo ‚vyrábět snadné body‘,“ navrhuje profesor Václav Hořejší, ředitel **Ústavu molekulární genetiky AV ČR**.

Nový systém hodnocení označovaný jako kafemlejnec třeba vůbec nezohledňuje citovanost článků. Ta ovšem ukazuje, jak důležitou roli má poznatek pro další bádání. Oslovení vědci proto navrhují, aby se k citacím přihlíželo.

„Mělo by se upustit od snahy sdružit do jednoho čísla ‚hrušky a jablka‘,“ domnívá se Václav Hořejší. Vědecká produktivita se podle něj musí hodnotit zvlášť v rámci každého oboru. „Když pak české výsledky z oboru porovnáme mezinárodně, hodně se dovíme o kvalitě konkrétního odvětví vědy u nás,“ říká František Sehnal, ředitel **Biologického centra AV ČR**. A podotýká, že by vláda měla dát jasněji najevo své priority, tedy které obory chce podpořit výrazněji. „Při srovnávání oborů by také mohla pomoci komise expertů obsazená vědci ze zahraničí,“ navrhuje profesor Sehnal.

Hodnocení po oborech a právo vlády vybrat si, kam peníze zamíří, uznává i Jiří Chýla z **Fyzikálního ústavu AV ČR**. Za největší chybu považuje právě nárok na body, a tím na peníze. „Každá instituce by měla předložit své nejlepší publikace a nějaká komise, třeba obdoba **Grantové agentury**, by na základě toho rozhodla o výši finanční podpory,“ říká profesor Chýla. K dalším, méně významným výstupům by se jen přihlíželo. Plané sliby Rady?

Vyslyší Rada vlády pro výzkum a vývoj námitky vědců? „K dalšímu zpřísnění kritérií přistoupit nechceme,“ říká její sekretář Marek Blažka. Vysvětluje, že stávající podmínky pro přidělování bodů jsou už výsledkem určitého „přitvrzení“. Podle Blažky u nás ve srovnání se zahraničím zase tolik vynikajících vědců, kteří by i pak dosáhli na peníze, nemáme. „Může se zdát, že některé obory jsou nyní excelentní, jenže bude to tak i za pár let? Nelze podpořit jen ty nejlepší a zbytku nedat nic,“ domnívá se Marek Blažka.

Rozdíly ve finanční náročnosti jednotlivých oborů by však Rada pro výzkum a vývoj v budoucnu ráda zohlednila. Zatím ale není jasné jak. „Nelze říci, že informatika je 3,45krát levnější než jaderná fyzika. Čísla by se neměla opírat ani tak o exaktní údaje, jako spíše o konsenzus vědců z jednotlivých oborů,“ domnívá se Marek Blažka.

A co námitka, že po zadání dat do kafemlejnu vzniká téměř automaticky nárok na poměrnou část z celkového balíku peněz? „Tahle část rozpočtu na vědu se rozdělí podle výsledků. Když ale zjistíme, že se určité instituci nedostávají peníze třeba na knihovnu, můžeme jí dodatečně přidat,“ říká Marek Blažka.

František Rypáček, ředitel **Ústavu makromolekulární chemie AV ČR** ale takovému slibu nevěří: „Poté co se rozpočet na výzkum a vývoj rozdělí do kapitol jednotlivých resortů, zákon o rozpočtu bude schválen. Radě nezůstanou žádné peníze, které by mohla ‚dodatečně přidat na provoz knihovny‘.“

URL| <http://archiv.newton.cz/ln/2009/06/27/692719c58dc680a50820524b792ca2e1.asp>